

KOMENTÁŘ

K **31. prosinci 2020** žilo na území Jihomoravského kraje **1 195 327 obyvatel**, proti konci roku 2019 se počet obyvatel zvýšil o 3 338 osob. Na přírůstku počtu obyvatel se podílelo pouze stěhování, do kraje se přistěhovalo o 4 494 osob více, než se z kraje vystěhovalo. Přirozenou cestou by se počet obyvatel snížil, neboť zemřelo o 1 156 osob více, než se živě narodilo.

Počet obyvatel se meziročně snížil v okresech Blansko (o 32 osob) a Hodonín (o 336 osob). Ve všech okresech v kraji byl na jedné straně zaznamenán přírůstek obyvatel stěhování. Na straně druhé ale byl ve všech okresech v kraji s výjimkou okresu Brno-venkov zaznamenán přirozený úbytek obyvatel. Nejvíce obyvatel, a to 1 800, přibýlo právě v okrese Brno-venkov. Počet obyvatel Jihomoravského kraje se zvyšuje nepřetržitě již od roku 2003 (tedy 18 let). Ovšem v okrese Hodonín bylo bilanční zvýšení počtu obyvatel zaznamenáno naposledy v roce 1994, což je zřejmé z tabulky C1. V okrese Blansko byl pokles počtu obyvatel zaznamenán poprvé od roku 2004. V Brně-městě počet obyvatel rostl již pátý rok v řadě po předchozích 6 letech poklesu, kdy se počet obyvatel snižoval jen zásluhou stěhování.

Na konci roku 2020 žilo v Jihomoravském kraji **587 462 mužů** (49,1 %) a **607 865 žen** (50,9 %), na 1 000 mužů tak připadalo 1 035 žen. Z okresů kraje byl nejvyšší podíl žen v populaci okresu Brno-město, podíl 51,4 % žen znamenal, že na 1 000 mužů připadalo 1 056 žen. Odlišná situace v podílu pohlaví ale byla v dělení podle základních věkových skupin. Ve věkových skupinách 0 až 14 let a 15 až 64 let byl v kraji vyšší podíl mužů (51,2 %, resp. 51,0 %), stejně tak tomu bylo i ve všech okresech kraje. Pouze ve věkové skupině 65 a více let se projevila výrazná převaha žen - 58,4 % žen a 41,6 % mužů (na 1 000 mužů této věkové skupiny připadalo 1 404 žen).

Z pohledu věkové skladby obyvatelstva největší část obyvatel tvoří osoby **ve věku 15 až 64 let** (760,0 tisíc osob, tj. **63,6 % celku**), následuje skupina obyvatel **ve věku 65 a více let** (241,9 tisíc, tj. **20,2 %**), nejnižší podíl, a to **16,2 %**, tvoří **obyvatelé ve věku do 14 let** (193,4 tisíc osob). Rok 2004 byl posledním rokem, ve kterém podíl dětské složky obyvatel převyšoval podíl obyvatel ve věku 65 a více let (14,7 %, resp. 14,6 %). Podíl dětské složky obyvatel v kraji se od roku 1991 postupně snižoval a minima dosáhl v roce 2008 (podíl 13,8 %). Od roku 2009 se však podíl osob ve věku do 14 let na populaci Jihomoravského kraje zvyšuje. Pro ilustraci dlouhodobého vývoje lze uvést podíly jednotlivých věkových skupin v roce 1991 - podíl dětí tvořil 20,6 %, podíl osob ve věku 15 až 64 let dosáhl 66,0 % a osob starších 65 let bylo 13,4 %. Z okresů kraje byl na konci roku 2020 nejvyšší podíl dětí z celku v okrese Brno-venkov (18,3 %), nejnižší v okrese Hodonín (14,4 %). Nejvyšší podíl obyvatel ve věku 15 až 64 let byl v okrese Hodonín (64,4 %), nejnižší v okrese Blansko (62,6 %). Nejvyšší podíl obyvatel nejstarší věkové skupiny byl v okrese Hodonín (21,2 %), nejnižší pak v okrese Brno-venkov (18,5 %).

Ze zastoupení 3 základních věkových skupin obyvatel kraje jsou konstruovány indexy stáří, závislosti či ekonomického zatížení. Hodnota **indexu stáří** udává, že na 100 dětí v kraji připadlo 125,1 osob starších 65 let. Hodnota **indexu závislosti I** udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 25,4 dětí, hodnota **indexu závislosti II** udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 31,8 osob starších 65 let a konečně hodnota **indexu ekonomické závislosti (zatížení)** udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 57,3 obyvatel v dětském věku a poproduktivním věku.

Průměrný věk obyvatel Jihomoravského kraje na konci roku 2020 dosáhl 42,6 roku, ženám bylo v průměru 44,1 roku a mužům 41,1 let. Průměrný věk v kraji se od roku 1991 (za 30 let) zvýšil o 5,9 roku, u mužů se zvýšil o 6,3 roku a průměrný věk žen vzrostl o 5,5 roku. Nejvyšší průměrný věk podle pohlaví měli obyvatelé okresu Hodonín – muži 42,2 let, ženy 45,4 let, naopak nejnižší průměrný věk byl v okrese Brno-venkov – muži 39,9 let a ženy 42,4 let.

V průběhu roku 2020 se v Jihomoravském kraji narodilo 12 907 dětí, **živě se narodilo 12 859 dětí**, mrtvě 48 dětí. Živě narozených dětí bylo proti roku 2019 o 469 méně. Nejvyšší porodnost byla v okrese Brno-město, kde na 1 000 obyvatel připadlo 11,8 živě narozených dětí. Mezi narozenými dětmi zpravidla převažují chlapani, což platilo i v roce 2020, kdy se narodilo 6 641 chlapců (51,6 %) a 6 218 děvčat. V okrese Brno-venkov chlapani tvořili dokonce 52,3 % narozených dětí. Mimo manželství se za 12 měsíců roku 2020 narodilo 5 645 dětí, tedy 43,9 % z živě narozených (v rámci ČR to bylo 48,5 %). Nejvyšší podíl narozených mimo manželství byl v okrese Břeclav (50,8 %), naopak v okrese Brno-venkov to bylo „pouze“ 38,6 % dětí.

V průběhu roku 2020 **zemřelo** v Jihomoravském kraji **14 015 osob** (7 097 mužů, 6 918 žen), což bylo o 1 825 zemřelých více než v roce předešlém. Hrubá míra úmrtnosti činila 11,7 zemřelých na tisíc osob. Z okresů Jihomoravského kraje nejvíce lidí zemřelo v Brně-městě (4 652 osob), nejvyšší úroveň úmrtnosti v relativním vyjádření byla v okrese Blansko, a to 12,7 zemřelých na 1 000 obyvatel. Nejnižší úmrtnost (10,5 zemřelých na 1 000 obyvatel) byla v okrese Brno-venkov.

Do Jihomoravského kraje se v průběhu roku 2020 **přistěhovalo 13 232 osob**, tedy o 237 osob více než v roce 2019. Z ostatních krajů ČR se přistěhovalo 6 456 osob (48,8 % přistěhovalých) a 6 776 osob ze zahraničí (51,2 % přistěhovalých). **Více než dvě třetiny přistěhovalých z ciziny mířily do Brna** (4 598 osob, tj. 67,9 % krajského celku). Podle státního občanství bylo mezi přistěhovalými z ciziny nejvíce osob z Ukrajiny (2 080) a Slovenska (1 578). Z kraje se v roce 2020 **vystěhovalo 8 738 osob** (o 1 073 osob méně než za 12 měsíců roku 2019). Do ostatních krajů ČR se vystěhovalo 6 359 osob (72,8 % vystěhovalých) a 2 379 osob se odstěhovalo do zahraničí (27,2 % vystěhovalých).

Jihomoravská nej... v roce 2020¹⁾

Ukazatel	Tři obce s nejnižší hodnotou	Okres	Hodnota v roce 2020	Tři obce s nejvyšší hodnotou	Okres	Hodnota v roce 2020
Počet obyvatel k 31. 12.	Ústup, Zblovce	BK, ZN	42	Brno	BM	382 405
	Lhota u Olešnice	BK	43	Znojmo	ZN	33 775
	Makov	BK	44	Břeclav	BV	24 554
Průměrný věk celkem (roky)	Říkonín	BO	35,1	Podhradí nad Dyjí	ZN	61,3
	Malešovice	BO	35,6	Louka	BK	53,7
	Krasová	BK	35,9	Zblovce	ZN	53,3
Průměrný věk mužů (roky)	Říkonín	BO	32,2	Podhradí nad Dyjí	ZN	58,7
	Kupařovice	BO	34,1	Zblovce	ZN	54,1
	Stošikovice na Louce	ZN	34,5	Střelice	ZN	51,9
Průměrný věk žen (roky)	Zhoř	BO	34,9	Podhradí nad Dyjí	ZN	63,8
	Malešovice	BO	35,3	Louka	BK	56,9
	Katov	BO	36,4	Nelepeč-Žernůvka	BO	56,1
Podíl obyvatel ve věku 0 až 14 let (%)	Podhradí nad Dyjí	ZN	0,0	Krasová	BK	26,3
	Křepice	ZN	4,8	Katov	BO	25,5
	Oslnovice	ZN	6,3	Březina	BO	25,2
Podíl obyvatel ve věku 15 až 64 let (%)	Lubné	BO	49,0	Křižanovice u Vyškova	VY	74,3
	Makov	BK	50,0	Našiměřice	ZN	74,1
	Nelepeč-Žernůvka	BO	50,0	Přeskače	ZN	73,5
Podíl obyvatel ve věku 65 a více let (%)	Zbýšov	VY	10,1	Podhradí nad Dyjí	ZN	41,3
	Malešovice	BO	10,4	Nelepeč-Žernůvka	BO	40,7
	Našiměřice	ZN	10,4	Zblovce	ZN	40,5
Index stáří (počet osob ve věku 65+ let na 100 dětí ve věku 0-14 let)	Zbýšov	VY	42,7	Zblovce	ZN	566,7
	Malešovice	BO	47,0	Louka	BK	525,0
	Krasová	BK	48,4	Křepice	ZN	460,0
Index závislosti I (počet dětí ve věku 0-14 let na 100 osob ve věku 15-64 let)	Podhradí nad Dyjí	ZN	0,0	Lubné	BO	45,8
	Křepice	ZN	6,5	Krasová	BK	43,1
	Oslnovice	ZN	8,9	Březina	BO	42,2
Index závislosti II (počet osob ve věku 65+ let na 100 osob ve věku 15-64 let)	Našiměřice	ZN	14,1	Nelepeč-Žernůvka	BO	81,4
	Zbýšov	VY	15,3	Zblovce	ZN	77,3
	Malešovice	BO	15,4	Podhradí nad Dyjí	ZN	70,4
Index ekonomického zatížení (počet osob ve věku 0-14 a 65+ na 100 osob ve věku 15-64 let)	Křižanovice u Vyškova	VY	34,6	Lubné	BBO	104,2
	Našiměřice	ZN	34,9	Nelepeč-Žernůvka	BO	100,0
	Přeskače	ZN	36,0	Makov	BK	100,0
Přirozený přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel (‰)	Nelepeč-Žernůvka	BO	-102,3	Křižanovice u Vyškova	VY	35,7
	Lhota u Olešnice	BK	-69,8	Osiky	BO	32,3
	Plaveč	ZN	-53,3	Trnové Pole	ZN	25,2
Migrační přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel (‰)	Drahonín	BO	-79,4	Tišnovská Nová Ves	BO	122,4
	Stálky	ZN	-68,4	Odrovice	BO	111,6
	Roubanina	BK	-56,5	Chvalatice	ZN	84,9
Celkový přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel (‰)	Lubnice	ZN	-80,6	Odrovice	BO	119,8
	Podhradí nad Dyjí	ZN	-80,0	Tišnovská Nová Ves	BO	112,2
	Drahonín	BO	-71,4	Lubě	BK	73,7
Počet žen na 1 000 mužů	Podmyče	ZN	667	Lubné	BO	1 333
	Černín	ZN	723	Vracovice	ZN	1 326
	Bojanovice	ZN	725	Makov	BK	1 316

¹⁾ bez údajů VÚ Březina, okres Vyškov

ZKRA TKY OKRESŮ: BK - Blansko, BM - Brno-město, BO - Brno-venkov, BV - Břeclav, HO - Hodonín, VY - Vyškov, ZN - Znojmo

Zásluhou stěhování se tedy počet obyvatel v Jihomoravském kraji zvýšil o 4 494 osob. **Saldo zahraničního stěhování bylo výrazně vyšší** (počet přistěhovaných z ciziny převýšil počet vystěhovaných do ciziny o 4 397 osob). **Saldo vnitřního stěhování tvořilo jen 2,2 % přírůstku obyvatel stěhováním** – z jiných krajů se přistěhovalo o 97 osob víc, než se do jiných krajů ČR vystěhovalo.

Celkem **735 161 obyvatel** žilo na konci roku 2020 v 50 městech Jihomoravského kraje, počet obyvatel ve městech se podle výsledků bilance **zvýšil o 977 osob**. Podíl městského obyvatelstva na konci roku 2020 činil 61,5 % a proti roku 2019 se snížil o 0,1 bodu. Je třeba zmínit skutečnost, že k 27. 8. 2018 se městem stala Veverská Bítýška v okrese Brno-venkov. Podíl městského obyvatelstva v kraji v letech 2018 až 2020 tak není srovnatelný s předchozími roky. **Zvýšení počtu obyvatel měst** je pouze zásluha stěhování - do měst se přistěhovalo o 1 905 obyvatel více, než se z měst vystěhovalo. Počet obyvatel měst by přirozenou cestou poklesl - ve městech se narodilo o 928 osob méně, než jich zemřelo.